

KACERMISTRZ (24) *sb m*

a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie), e prawdopodobnie pochylone (tak w kacerski).

sg N kacermistrz (4). ◇ G kacermistrza (2). ◇ D kacérmistrzowi (1). ◇ A kacermistrza (4). ◇ I kacérmistrz(e)m (2). ◇ pl N kacermistrzowie (1). ◇ G kacermistrz(o)w (5). ◇ D kacérmistrz(o)m (1). ◇ A kacérmistrze (2). ◇ I kacérmistrzami (1). ◇ L kacermistrzach (1).

Sł stp w innym znaczeniu, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przywódca, głowa kacery; twórca herezji; kaznodzieja kacerski; haeresiarcha falsarum de Deo et rebus Divinis opinionum insignis seminator vel magister, pravi alicuius de Deo vel religionibus dogmatis primus auctor Cn (24) : BielKron 193; Kácermiŕtrem ŕą nie tylo Miniŕtrowie/ ále y inni iády Heretyckie podáiacy/ z ktoremi bárzo óstro pímo towarzysŕtwá zákázuie. SkarŻyw 59 marg; iáko drzewo łtare ze pnia wycięte/ trudno ma zákwitnąć: ták kácermiŕttrz trudno ŕię nawróć do Kátholickiey wiáry ma SkarŻyw 119, 59, 372, 394, 545; nic inŕzego nie roŕkázuie Pan tymi łowy/ iedno áby ŕię nikt nie czynił kácermiŕtrem/ to ieŕt wodzem y herŕtem iákichkolwiek łekt/ kácerŕtw/ y odŕzczepieńŕtw. WujNT 98; ták teŕ przyidą przed łkończeniem ŕwiátá ktorzy ŕię czynić będą Chriŕtuŕami y kácermiŕtrzámi/ y wiele vczniow poćiágną zá łobą. WujNT 174; Ale to náprzećiw kácermiŕttrzom mowi: Iácy byli oni/ ktorzy łkoro ŕię okrzćili/ vrząd nánczánia inŕzych łobie przywáŕzczáli WujNT 792; Haeretykowie nie od Chriŕtuŕá, ále od łwych kácermiŕttrzow, przezwiŕká mewáiá. WujNT 845 marg, 444, 820, 825; SkarKazSej 681b.

W połączeniu z imieniem własnym [imię + kacermistrz (5), kacermistrz + imię (2)] (7): A gdy łzye przywrocziel do poznányá myal łnym rozmowá okolo wyary ydacz skazányá od doctora Pawła kacermiŕtrza LibMal 1554/188v; SkarJedn 196; Kácermiŕtrzá nieiákiego Boniwillá/ z błędu wywiodł SkarŻyw 544; ZAłmákowáła dŕiŕ bárzo/ Wikleŕá kácermiŕtrzá náńká/ łákomym Kátholikom/ y łkápym Nowowiernikom/ z łtrony nie dawánia dŕieŕŕćin LatHar 126, 330; WujNT 56, 859.

W charakterystycznych połączeniach: kacermistrza(-ow) gubiciel, nauka; od kacermistrza przezwiŕsko mie(wa)ć (3); kacermistrzem być, czynić się (2).

Szereg: »kacermistrz, (albo) arcyheretyk« [szyk 1 : 1] (2): nowe árcyhaeretyki ábo kácermiŕtrze z hordámi łwemi/ káŕdego niemal wieku/ ná grunty koŕćielne wypńŕzcza. WujNT 859, 845.

Synonimy: arcyheretyk, arcykacierz, herezyjarcha, sektmistrz.